Ministerie van Justitie en Veiligheid

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
25 januari 2023

Ons kenmerk
4455522

Bijlagen
5

nota

Nota n.a.v. verslag Uitvoeringswetten EG-Bewijsverordening en EG-Betekeningsverordening

1. Aanleiding

Op 1 juli 2022 zijn de herziene Europese Bewijsverkrijgingsverordening (EU nr. 2020/1783) en Europese Betekeningsverordening (EU nr. 2020/1784) van toepassing geworden. De benodigde uitvoeringswetsvoorstellen zijn op 24 juni 2022 ingediend bij de TK. De verslagen voor beide wetsvoorstellen zijn vastgesteld op 16 september 2022.

2. Geadviseerd besluit

Instemming met verzending naar de TK van de nota's n.a.v. het verslag bij de wetsvoorstellen tot uitvoering van de herziene Bewijsverkrijgingsverordening en Betekeningsverordening.

3. Kernpunten

- De beide verordeningen gaan alleen over civiel recht.
- De Bewijsverkrijgingsverordening gaat over grensoverschrijdende samenwerking van gerechten van verschillende lidstaten. Deze verordening is een aanpassing ('herschikking') van de EG-bewijsverordening uit 2001, met als doel vereenvoudiging van de grensoverschrijdende bewijsverkrijging in burgerlijke en handelszaken. Het gaat o.a. om het horen van getuigen of deskundigen in een andere lidstaat dan waar de procedure plaatsvindt (rechtstreeks of door een instantie in die andere lidstaat).
- De Betekeningsverordening bevat procedures voor de grensoverschrijdende betekening en kennisgeving van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke en handelszaken. Deze verordening is een herschikking van de EG-betekeningsverordening uit 2007, met als doel vereenvoudiging van de grensoverschrijdende betekening van stukken. De verordening voorziet o.a. in de mogelijkheid om (via een deurwaarder of een rechtbank) personen in een andere lidstaat op te roepen voor een civiele procedure in NL en andersom.
- De aanpassingen in beide verordeningen zien vooral op verdere digitalisering. Er komt een Europees systeem waarmee betrokken instanties onderling kunnen communiceren (e-CODEX). De betrokken instanties zijn de gerechten (voor beide verordeningen) en de

gerechtsdeurwaarders (voor de Betekeningsverordening). In de Bewijsverkrijgingsverordening wordt verder bevorderd dat grensoverschrijdende bewijsverkrijging in civiele zaken door middel van een beeld- en geluidverbinding plaatsvindt (bijv: NL rechter hoort getuige in Spanje met inzet van videoconferentie).

- De herschikte verordeningen zijn daarmee een voorloper op het voorstel voor de e-Justice verordening. Dat voorstel is nog in onderhandeling met het Europees Parlement (triloog) en regelt voor alle grensoverschrijdende civiele en strafzaken een verdere digitalisering.
- VVD, CDA, D66 en SP hebben inbreng geleverd voor de verslagen. CDA heeft geen vragen gesteld. De overige fracties staan neutraal tot positief tegenover de voorstellen. De belangrijkste vraagpunten die in beide verslagen naar voren komen, zijn:
    a. Wat zijn de gevolgen van het feit dat de verordeningen al van toepassing zijn geworden terwijl het wetsvoorstel nog niet in werking is getreden.
    b. Welke mankracht, tijd en middelen zijn noodzakelijk voor een succesvolle aansluiting op e-Codex?
    c. Waarom is de Autoriteit persoonsgegevens (AP) niet om advies gevraagd bij de voorbereiding van de wetsvoorstellen en wordt de AP om advies gevraagd voor de technische uitvoering van de verordeningen?
- Daarop is als volgt geantwoord:
    - Ad a. De gevolgen zijn beperkt. De verordeningen zijn van toepassing geworden op 1 juli 2022 en werken voor het grootste deel rechtstreeks. Het feit dat het wetsvoorstel nog niet in werking is getreden heeft voor die delen geen gevolgen. Er is ook een deel van de verordeningen dat pas op 1 mei 2025 van toepassing wordt. Ook voor die delen heeft het nog niet in werking treden van het wetsvoorstel geen gevolgen. Voor de praktijk is een gevolg dat in de uitvoeringswetten wordt verwezen naar de oude nummering van de verordeningen. Met de gepubliceerde voorstellen heeft de praktijk de juiste verwijzingen wel bij de hand.
    - Ad b. De benodigde resources en financiële middelen voor uitvoering van de digitaliseringsverplichtingen in de verordeningen worden op dit moment met de betrokken organisaties (waaronder de Rechtspraak) in kaart gebracht. De deadline voor de technische uitvoering is op 1 mei 2025. Daarbij wordt ook verwezen naar de Kamerbrief van 14 oktober 2022 over de uitvoeringsaspecten van de voorgestelde e-Justice richtlijn en verordening.
    - Ad c. Bij de voorbereiding van de wetsvoorstellen is geconcludeerd dat het opstellen van een privacy impactanalyse (een zogenoemde DPIA) en het vragen van advies bij de AP niet nodig was omdat het wetsvoorstel geen nieuwe of verdergaande verwerking van persoonsgegevens bevat dan de voorganger van de herschikte verordeningen en daarbij horende uitvoeringswetten. Indien in de feitelijke uitvoering van de verordeningen keuzes worden gemaakt die de verwerking van persoonsgegevens raken, zal de AP om advies worden gevraagd.

4. Toelichting

- In de wetsvoorstellen worden de verordeningen uitgevoerd door aanpassingen in de eerdere Uitvoeringswet EG-bewijsverordening (2001) en Uitvoeringswet EG-betekeningsverordening (2007).
- De aansluiting van betrokken instanties op e-CODEX moet nog technisch ontwikkeld worden. De Europese Commissie ontwikkelt daarvoor referentie-implementatiesoftware die de lidstaten kunnen gebruiken. Intern (DI&I en DRb met betrokken organisaties) wordt onderzocht of het in de Nederlandse situatie wenselijk is om gebruik te maken van deze software, of dat Nederland beter een eigen alternatief kan ontwikkelen.
- De wijze waarop Nederland op e-CODEX zal worden aangesloten, en de gevolgen daarvan, hoeven niet in deze uitvoeringswetten te worden geregeld. Dit kan zo nodig t.z.t. in een algemene maatregel van bestuur, waarvoor het wetsvoorstel een grondslag biedt. De bepalingen in de verordeningen over de aansluiting op het gedecentraliseerde IT-systeem worden later van toepassing, op 1 mei 2025.

4.1 Politieke context

De digitalisering van justitie in Europees verband is ook onderwerp van het voorstel voor een verordening en richtlijn digitalisering justitiële samenwerking en toegang tot het recht (e-Justice), waarover de EU op dit moment onderhandelt. Dit voorstel betreft de (verdere) digitalisering van de grensoverschrijdende samenwerking tussen centrale autoriteiten in het justitiedomein en de digitale toegang tot het recht in grensoverschrijdende zaken.

4.2 Financiële overwegingen

De wetsvoorstellen hebben geen financiële gevolgen voor de rijksbegroting. Beide verordeningen verplichten wel tot uitvoeringshandelingen vanwege de digitaliseringsverplichtingen die mogelijk financiële gevolgen hebben voor de rechtspraak en de gerechtsdeurwaarders. Deze gevolgen worden in overleg met de rechtspraak en gerechtsdeurwaarders in kaart gebracht en uitgewerkt. Omdat deze digitaliseringsverplichtingen pas op 1 mei 2025 van toepassing worden, zien eventuele financiële gevolgen ook pas op na die datum. De betreffende gedeelten van beide toelichtingen zijn in een eerdere fase afgestemd met de Directie Financieel-Economische Zaken (DFEZ) van JenV.

4.3 Afstemming

DRB, DFEZ

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Alles in deze nota wordt openbaar bij verzending van de nota's n.a.v. het verslag.

6. Bijlage(n)

- Nota n.a.v. het verslag bij het wetsvoorstel Uitvoeringswet Bewijsverkrijgingsverordening (incl. bijlage)
- Aanbiedingsbrief aan de TK voor nota n.a.v. het verslag bij het wetsvoorstel Uitvoeringswet Bewijsverkrijgingsverordening
- Nota n.a.v. het verslag bij het wetsvoorstel Uitvoeringswet Betekeningsverordening
- Aanbiedingsbrief aan de TK voor nota n.a.v. het verslag bij het wetsvoorstel Uitvoeringswet Betekeningsverordening